

ADDENDA ANUAL DO PROXECTO LINGÜÍSTICO

**CEIP PLURILINGÜE VICENTE OTERO
VALCÁRCEL
CURSO 2023 – 2024**

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	2
2. ESTUDO SOCIOLINGÜÍSTICO	2
3. OBXECTIVOS	3
4. ACTIVIDADES	5
5. LINGUAS NAS QUE SE DEBEN IMPARTIR AS ÁREAS DE EDUCACIÓN PRIMARIA	6
6. MEDIDAS DE APOIO E REFORZO PARA O CORRECTO USO LINGÜÍSTICO DO GALEGO	7
7. CONMEMORACIÓNS A DESENVOLVER POLO EQUIPO	8

1. INTRODUCCIÓN

O recoñecemento do galego como lingua cooficial na comunidade autónoma, que recolle a Constitución Española, xunto coa defensa do dereito a coñecelo e usalo, que se recolle no Estatuto de Autonomía, traducíuse no ensino nun cambio lexislativo. O sistema educativo ten como obxectivo lingüístico prioritario que os rapaces e rapazas acaden, ao longo da escolaridade obrigatoria unha competencia comunicativa en galego que só se pode conseguir a través da utilización vehicular desta lingua nunha parte significativa do currículo.

Segundo se reflicte no *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia*, as linguas constitúen un elemento básico de identidade cultural e representan un valor fundamental de cohesión dunha comunidade. O Estatuto de Autonomía de Galicia, no seu artigo 5, define o galego como lingua propia de Galicia e dispón que os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e que todos teñen o dereito de coñecelos e usalos.

Os centros educativos de toda Galicia, temos a oportunidade, e a obriga, de contribuír dun xeito decisivo a este proceso.

Todas as experiencias sinalan que os nenos e as nenas aprenden dúas linguas distintas coa mesma facilidade que se aprendesen unha soa. Especialmente se esas linguas teñen presenza no seu ambiente social.

No **CEIPP Vicente Otero Valcárcel** lévase realizado un traballo ao longo dos cursos que contribuíu positivamente a normalizar e regular o uso do galego no ensino aínda que non sendo o idioma predominante na realidade extraescolar dos nenos e nenas.

2. ESTUDO SOCIOLINGÜÍSTICO

A partires das preguntas que se realizaron no curso 2021-22 entre o profesorado e o alumnado, puidemos concluír que nas xeracións máis novas avanza a castelanización. Así pois, mentres que a lingua inicial de cativos/as repartíuse a partes iguais entre os que aprenderon a falar en galego e en castelán, a medida que o alumnado medra, vai á escola e se socializa, diminúe o uso do galego e increméntase o do castelán.

O castelán é a lingua materna de ata un 75% do alumnado, namentres que o galego está moi por debaixo. Podemos observar como a transmisión do galego por parte dos pais

e nais cara os pequenos e pequenas é baixa. O galego é a lingua máis falada cos avós e avoas, namentres que este uso do idioma con respecto aos fillos e fillas baixa á metade. Tamén é destacable que a inmensa maioría das familias falan galego co profesorado do centro, sendo o galego a lingua maioritaria na comunicación entre o centro e as familias.

Esta visión sobre o uso do galego e o castelán e a súa transmisión familiar na casa concorda co que observa o profesorado na aula, xa que da enquisa despréndese que tres de cada catro usan máis o castelán, e menos de un de cada dez usan máis o galego.

O único ámbito, fóra do escolar, que ten algún uso do galego para eles é o familiar. Ningún dos outros ámbitos (novas tecnoloxías, medios de comunicación, música, deportes,...) transmiten a nosa lingua.

Así pois, na **Educación Infantil**, tal como establece o *Decreto 79/2010, de 20 de maio para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia*, no seu art. 5.2, logo do resultado da enquisa efectuada aos pais antes do comezo do curso, respecto da lingua materna do alumnado que se incorpora en 4º de Educación Infantil, e tendo en conta a lingua da contorna, ao haber maioría de castelán falantes iniciais na pregunta efectuada ás familias, decidiuse, seguindo o *Decreto 79/2010*, que **a lingua vehicular sexa a lingua castelá**, tendo en conta a obrigaón de que o alumnado chegue cunha igualdade de destrezas nas dúas linguas a Educación Primaria.

3. OBXECTIVOS

Así pois, o EDLG propón os seguintes obxectivos para o vindeiro curso 2023-2024:

- Promover o uso do galego en todas as actividades do centro.
- Fortalecer os referentes históricos, sociais e culturais que permitan a identificación dos nenos/as coa súa terra, fomentando o uso da lingua galega como verdadeiro sinal de identidade. Neste curso potenciaranse a realización de visitas a lugares de interese.
- Poñer ao alcance dos mestres e mestras do centro de recursos musicais, bibliográficos, audiovisuais e de internet, buscando potenciar o uso do galego no material complementario que se usa a diario nas aulas.

- Colaborar ou realizar as conmemoracións tradicionais (Samaín, Magosto, Día da Paz, Entroido, Día de Rosalía, Día das Artes Galegas, Letras Galegas...) que se viñeron desenvolvendo ao longo destes anos.
- Achegar o alumnado ás actividades que realizaban os nosos avós na primavera, sobre todo as relacionadas coa celebración dos Maíos.
- Potenciar a participación en concursos e actividades que teñan como fin a promoción e a valoración da nosa lingua así como crear concursos no centro escolar enfocados ao seu alumnado.
- Realizar unha pequena campaña de sensibilización entre as familias do centro na que se busque a valoración da lingua galega e máis a importancia da súa transmisión ás súas fillas e fillos.
- Estimular a lectura en lingua galega e de autores galegos, colaborando nas actividades programadas polo Equipo da Biblioteca, potenciando a adquisición de novos fondos en galego.
- Realizar gravacións e colaborar nas actividades que realice o Equipo da Biblioteca de gravación de audios do alumnado no espazo onde está a radio escolar.
- Colaborar na organización, e fomentar a participación do alumnado, en actos e espectáculos culturais que nos permitan gozar da nosa cultura.
- Favorecer que os/as alumnos/as procedentes doutras culturas se mergullen e aprecien a nosa, ao mesmo tempo que nós nos enriquecemos da súa.
- Colaborar co Concello e máis con IES de Carral nas actividades de dinamización lingüística, potenciando a participación do noso alumnado; ao igual que colaborar con outras institucións que nos propoñan actividades interesantes vencelladas coa cultura e lingua galega.
- Concienciar sobre os vencellos entre a lingua galega e máis a lingua portuguesa, buscando resaltar a utilidade do galego a nivel mundial e as figuras coñecidas coas que nos poderíamos comunicar a través do noso idioma.
- Desenvolver actividades orientadas a eliminar prexuizos sobre a lingua galega e manter informada á comunidade educativa de acontecementos vinculados coa cultura galega na zona : exposicións, festexos, concursos...

- Colaborar co Equipo de Biblioteca na procura de actividades relacionadas con ilustradores, escritores , contacontos... que promovan a lingua e a cultura galegas entre a comunidade educativa.

4. ACTIVIDADES

Falamos neste apartado das actividades a realizar dun xeito transversal, ao longo de todo o curso escolar, e formando parte nalgunhas delas das actividades plantexadas polos diversos equipos. E serían:

- Emprego da lingua galega en rótulos, carteis, anuncios, comunicados, avisos, páxina web do centro, blogues,...
- Realización de investigacións sobre historia, lendas, patrimonio etnográfico da nosa contorna e promovendo as visitas a lugares de interese (Muíños de Batán, Casa do Concello, Biblioteca Municipal...)
- Revisión e corrección de comunicados, circulares, cartas, etc. por parte do Equipo de Dinamización da Lingua Galega, cando así o requira o equipo directivo, ANPA, titores/as... co fin de adaptalos á normativa oficial.
- Asesoramento ao profesorado no cumprimento do *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia* e do resto da lexislación referente ao uso do galego no desenvolvemento das actividades didácticas.
- Promoción da participación no certame literario que habitualmente organiza o Concello de Carral co gallo da celebración do Concurso de poesía.
- Participación en concursos literarios (tanto a nivel escrito como orais) organizados por diferentes entidades, e outros que se consideren de interese e promocionen a lingua galega.
- Asistencia a concertos didácticos e obras de teatro que promocionen o uso do galego, sobre todo os que teñan lugar en Carral ou na súa proximidade (Santiago de Compostela, A Coruña,..).
- Promover a visita ao centro de escritores galegos de literatura infantil, de ilustradores e contacontos sempre en coordinación co equipo de dinamización da biblioteca do centro (PLAMBE).
- Realización de actividades de contacontos: por parte dos propios alumnos/as, das familias, do alumnado doutros niveis ou etapas,...
- Ampliación dos fondos da biblioteca, procurando unha literatura en galego atractiva para os nenos/as.

- Realización de actividades en galego utilizando distintos programas informáticos.
- Realización de exposicións de obxectos e fotografías antigos co fin de dar a coñecer o noso pasado e costumes.
- Visitas de persoas maiores relacionadas co centro escolar co gallo do seu **50 aniversario** para dar a coñecer as súas experiencias, aproveitando o tema do PDI.
- Continuar actualizando a páxina web do colexio, informando nesta sobre aspectos da dinamización e normalización lingüística.

Todas estas actividades, como contemplamos nalgunha delas de xeito máis específico, estarán relacionadas e tratarán de axudar a desenvolver o PDI do centro elixido para este ano: "TODOS E TODAS TEMOS UNHA HISTORIA QUE CONTAR".

5. LINGUAS NAS QUE SE DEBEN IMPARTIR AS ÁREAS DE EDUCACIÓN PRIMARIA

Na nosa contorna castelán falante o reto segue a ser que os alumnos consoliden unha competencia axeitada na lingua galega, non abandonen o seu uso e que acaden unha boa competencia a nivel oral e escrito. Segundo se dispón no *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia*, no noso centro garantiremos a adquisición da competencia lingüística propia da etapa e do nivel nas dúas linguas oficiais de Galicia. **As áreas que se impartirán en galego serán :**

1º de Educación Primaria:

- Lingua galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais, e Música e Danza e Educación física (12 horas semanais).

2º de Educación Primaria:

- Lingua Galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais, Música e Danza e Educación física (12 horas semanais).

3º de Educación Primaria:

- Lingua Galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais e Educación física (11 horas semanais).

4º de Educación Primaria:

- Lingua Galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais e Educación física (11 horas semanais).

5º de Educación Primaria:

- Lingua Galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais e Educación física (11 horas semanais).

6º de Educación Primaria:

- Lingua Galega e Literatura Galega, Ciencias da Natureza, Ciencias Sociais, Educación física e Educación en Valores Cívicos e Éticos (11 sesións semanais).

O resto das materias impartiranse en castelán, excepto lingua estranxeira en inglés e Educación Plástica e Visual en **1º e 2º de EP**. Nos niveis garántese que as materias en galego e castelán se distribúen na mesma porcentaxe de horas semanais, tal e como se contempla para a etapa no *Decreto 79/2010*.

6. MEDIDAS DE APOIO E REFORZO PARA O CORRECTO USO LINGÜÍSTICO DO GALEGO

O presente apartado abrangue aquelas medidas de carácter organizativo e curricular que sexa preciso desenvolver no caso de **alumnos/as que presenten un déficit lingüístico ou insuficiente dominio das linguas**.

O primeiro paso na detección de necesidades é o/a mestre/a titor/a, que a partir da avaliación inicial e continua, identificará as necesidades existentes e aplicará as medidas preventivas e de axuste ordinario ao seu alcance.

Cando a valoración de necesidades desborde as posibilidades do/a titor/a, este dirixirase ao Departamento de Orientación que levará a cabo a preceptiva avaliación psicopedagóxica regulada na *Orde do 31 de outubro de 1996*.

A partir da detección e valoración inicial das necesidades organizaranse os apoios e estableceranse as medidas pertinentes, tanto de apoio en aula por parte dos profesores teñan horas dispoñibles como do profesor/a de Pedagogía Terapéutica ou Audición e Linguaxe se fora preciso.

Subliñar que no caso do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo o ensino **desenvolverase na súa lingua materna**, sen prexuízo de que progresivamente poidan aprender a segunda lingua, previa valoración individual de cada caso.

Para o alumnado estranxeiro, o *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario en Galicia*, establece que a administración elaborará un plan dirixido ao alumnado con necesidades educativas especiais, que asegura a capacitación lingüística nas linguas oficiais.

Por outro lado, dispoñemos da *Orde do 20 de febreiro de 2004 pola que se establecen as medidas de atención específica ao alumnado procedente do estranxeiro*, segundo a cal os alumnos que descoñezan ambas linguas cooficiais, poderán incluírse en grupos de adquisición das linguas a partir dos cinco anos.

Estaremos pendentes a todas estas circunstancias dende o equipo de EDLG.

7. CONMEMORACIÓNS A DESENVOLVER POLO EQUIPO

No que se refire a conmemoracións do curso escolar, este equipo participará de xeito máis significativo en:

- **Samaín e Magosto**, en colaboración co EACE (31 outubro de 2023).
- **Día do Estatuto de Autonomía de Galicia** (28 de novembro de 2023).
- **Día da Constitución** (5 de decembro do 2023).
- **Entroido**, colaboraremos co EACE na organización da súa conmemoración (5 ao 9 de febreiro de 2024)
- **Día de Rosalía**, proporemos actividades en torno á figura de Rosalía (23 de febreiro de 2024).
- **Día das Artes Galegas** (1 de abril de 2024)
- **Semana das Letras Galegas**, (do 13 ao 17 de maio de 2024) propoñeremos actividades para dar a coñecer a biografía e a obra da autora homenaxeada, este ano adicado a **Luisa Villalta**.
- **Intercambio postal** con algún centro da comarca.
- Colaborar cos diferentes equipos na celebración do **50 aniversario do centro escolar**, e nas diferentes actividades a realizares ao longo deste ano para tal fin.

Ademais o EDLG colaborará co resto de equipos no desenvolvemento das diferentes actividades de celebración das conmemoracións establecidas pola lexislación.

A presente proposta do EDGL tamén contempla a posibilidade de realizar outras actividades que vaian xurdindo ao longo do curso, en función da oferta, análise e valoración que o equipo realice das mesmas e os posteriores acordos tomados.